

Sociale Adviseurs

Vorming Omgaan met Pubers

0.00u Welkom en introductie (5 min.)

Goedenavond/-dag. Welkom bij deze sessie over omgaan met pubers. In de puberteit kunnen kinderen in korte tijd erg veranderen. Als vader en moeder weet je soms niet meer hoe je het beste kunt reageren op je kind. Daarom gaat deze cursus niet alleen over wat de puberteit is, maar ook hoe ouders en pubers met elkaar omgaan en hoe je dat eventueel kan verbeteren.

In deze cursus is de inbreng van ouders heel belangrijk. Ik als gespreksleider ben niet de deskundige die alles weet. Jullie hebben als ouders al heel wat ervaring met het opvoeden als je kind in de puberteit komt. Ik ga ervan uit dat elke ouder zijn of haar eigen kind het beste kent en zelf ook weet welke aanpak werkt of niet in de eigen situatie. Daarom vind ik het belangrijk dat er in het programma ook tijd is om jullie reacties te horen, ervaringen uit te wisselen en elkaar tips te geven die kunnen helpen bij de opvoeding.

Laat de ouders weten hoe de avond zal verlopen. Vertel hen hoe de planning eruit ziet:

- eerst denken we erover na wat puberteit is
- dan bekijken we wat er leuk en lastig is aan de puberteit
- dan gaan we erop in hoe je best met een puber kunt omgaan. Daarbij belichten we 3 vaardigheden: luisteren, overleggen en grenzen stellen. We oefenen daar ook praktisch mee.

Als je tussendoor vragen hebt, kan je die altijd stellen. Ik zal dan zien of ik er direct of op het einde van de avond op in ga.

0.05u Kennismaking (10 min.)

Doel: Door deze oefening leren de deelnemers elkaar en de gespreksleider beter kennen.

Kies een kennismakingsspel. Bijvoorbeeld: **Spinnenweb**

Alle deelnemers en de cursusleider zitten in een kring. De cursusleider neemt als eerste een bol wol vast en vertelt kort iets over zichzelf (bv. je naam, of je kinderen hebt en zo ja, hoeveel en van welke leeftijd, waar je werkt, wat je graag doet). Daarna gooit zij/hij de bol wol naar iemand anders maar blijft zelf ook een stukje wol vasthouden. Nu vertelt degene die de bol gevangen heeft iets over zichzelf. Zo gaat dit verder tot iedereen zich heeft voorgesteld en men een spinnenweb bekommt.

Op het einde kan je zeggen dat we door middel van deze avond ook willen trachten tot een spinnenweb te komen, d.w.z. contacten leggen, ervaringen uitwisselen en van elkaar leren.

0.15u Wat is puberteit? (5 min.)

Doel: Om te beginnen wordt er vastgesteld wat puberteit eigenlijk betekent. Op die manier wordt verzekerd dat iedereen het over dezelfde leeftijdscategorie heeft en weet waar de term 'puberteit' voor staat.

Vraag de deelnemers wat ze denken wat puberteit betekent. Als je wil, schrijf je de ideeën op een flap-over. Je kan het ook enkel mondeling doen. Na een aantal reacties gehoord te hebben, vat je kort samen. Je kan daarbij gebruik maken van de volgende tekst:

De puberteit is de levensfase waarin zowel meisjes als jongens zich van kind tot volwassene ontwikkelen, waarbij zich grote lichamelijke en psychologische veranderingen voltrekken. In het algemeen zijn deze veranderingen het meest opvallend tussen 10 en 18 jaar. De puberteit duurt ongeveer 3 jaar. Bij meisjes start de puberteit meestal iets vroeger dan bij jongens.

Het woord 'puberteit' is afgeleid van het Latijnse woord 'pubertas', wat wil zeggen volwassenheid.

0.20u Weegschaalmodel (10 min.)

Doel: Deelnemers zien zowel het mooie als het minder mooie van de puberteit. In deze bijeenkomst zal natuurlijk vooral over de problemen met pubers gepraat worden. Dit kan onterecht het idee scheppen dat de puberteit een probleemleeftijd is. De deelnemers zullen hier dus ook op zoek gaan naar de positieve aspecten van de levensfase en zich daar (terug) bewust van worden.

Er wordt een **weegschaal getekend** met langs de ene kant positieve kenmerken van de puberteit (leuke en mooie kanten aan de levensfase) en aan de andere kant de negatieve kenmerken ervan (vervelende kenmerken van pubers). Vraag de ouders om ieder één **positief** en één **negatief** punt te vermelden. Veeg het bord na deze activiteit niet af, op het einde van de vorming zal er terug gekomen worden op deze weegschaal.

In de puberteit verandert er veel, zowel voor de puber als voor de ouders. Je hebt ineens geen kleine kinderen, maar grote zonen en dochters. Dit kan leuk of prettig zijn omdat ze zelfstandiger worden en je niet bij alles meer nodig hebben. Het kan ook heel lastig zijn omdat je als ouder soms niet weet hoe je met al die veranderingen moet omgaan.

Maar wat verandert er nu eigenlijk in de puberteit?

- **Welke veranderingen zien jullie bij je kinderen, wat valt op in hun gedrag?**
- **Wat is leuk en wat is lastig? Wie kan iets opnoemen?**

Stimuleer dat zo veel mogelijk ouders reageren en schrijf de reacties in steekwoorden op een flap-over. Om ouders te stimuleren kan je zelf een voorbeeld geven (zie bijlage 1). Dit lijstje kan ook gebruikt worden om enkele aanvullingen te geven als er weinig uit de groep komt. Het is niet nodig dat al deze aspecten door de cursusleider worden aangevuld. In de nabespreking kunnen volgende aspecten aan bod komen:

- Benadruk dat het gevarieerd is wat ouders hebben opgenoemd.

- Merk op als er veel moeilijke of lastige dingen zijn genoemd. Blijkbaar vinden ouders de veranderingen in de puberteit niet altijd makkelijk.
- Zijn er ook positieve aspecten genoemd? Benoem deze en vraag eventueel nog om aanvullingen.
- Benoem ook eventuele verschillen, dingen die voor de ene puber wél en voor de andere niet gelden (grote mond hebben of juist stil en teruggetrokken zijn; veel uitgaan of juist geen vrienden hebben).
- Wijs erop dat kenmerken die de ene ouder positief vindt door een andere ouder soms negatief gewaardeerd worden. Bijvoorbeeld een puber die heel zelfstandig is.

0.30u **Veranderingen in de puberteit (15 min.)**

Hier gaan we dieper in op de belangrijkste veranderingen in de puberteit. Kom hierbij terug op het vel met reacties van de ouders uit het vorige onderdeel (weegschaalmodel).

Geef ouders nu wat extra uitleg over de puberteit met de hulp van bijlage 2:

In het vorige deel hebben jullie genoemd welke veranderingen je ziet of wat je leuk en lastig vindt aan je puber. Sommige aspecten hebben vooral te maken met lichamelijke ontwikkelingen die je kind doormaakt terwijl anderen aspecten meer te maken hebben met innerlijke of geestelijke veranderingen.

*De **lichamelijke** veranderingen van pubers vallen het meest op. Ze laten duidelijk laten zien dat je kind volwassen wordt. Maar behalve dat een puber zich lichamenlijk ontwikkelt, gaat hij ook **anders denken** en **zich anders voelen**. Dat is de **geestelijke** verandering die kinderen op deze leeftijd doormaken en ook dat kan heel ingrijpend zijn. Ouders zijn zich daar soms minder van bewust. Dat komt omdat je deze veranderingen niet kunt zien. Je merkt het vooral in het **gedrag** van de puber en aan zijn **manier van reageren**.*

Benoem enkele aspecten die de ouders in de vorige oefening hebben vermeld en die bij de geestelijke verandering horen, bv. niet luisteren, zich terugtrekken, alles beter weten, onzeker zijn. Geef aan de hand van bijlage 2 een korte uitleg over de belangrijkste geestelijke veranderingen. Doel is dat ouders hun puberzoon of –dochter beter begrijpen en verstaan dat het ook voor de puber soms een moeilijke periode kan zijn.

0.45u **Opvoedingsvaardigheid 1: Luisteren (15 min.)**

De eerste vaardigheid die we gaan bespreken is 'luisteren naar je puber'. We hebben het eerder gehad over de ontwikkeling van pubers. Pubers ontwikkelen zich steeds meer tot een eigen persoon. Het is leuk voor ouders om te zien dat hun kinderen zelfstandig worden. Ze kunnen meer, hebben meer eigen ideeën...

In hun ontwikkeling naar zelfstandigheid vinden kinderen het soms moeilijk om hun eigen weg te vinden. Je puber wil bijvoorbeeld niet meer naar school omdat hij ruzie heeft gemaakt met de leraar en voelt zich niet serieus genomen. Een vriendinnetje maakt de relatie uit en de puber is radeloos. Een jongen kan goed leren op school, maar hij heeft bijna geen contacten met andere leerlingen uit de groep en voelt zich eenzaam.

In die situaties is het belangrijk dat thuis een veilige plek is voor kinderen en dat er een ouder is die **luistert**. Op die manier kunnen ouders hun puber ondersteunen bij het zoeken naar oplossingen van zijn of haar problemen.

Luisteren betekent dat je het verhaal van je puber **serieus neemt**. Dat je **niet meteen met je eigen mening** komt en ongevraagde adviezen, verwijten of goedbedoelde oplossingen geeft. En dat je niet doet alsof je luistert maar ondertussen je aandacht er niet bij hebt. Een kind merkt dat heus wel en kan zich hierdoor onbegrepen voelen.

Bij luisteren zijn de volgende richtlijnen belangrijk:

1. Laat duidelijk merken dat je luistert:

- **Neem even de tijd, ga rustig zitten.**
- **Kijk je puber aan.**
- **Knik instemmend en zeg 'ja' of 'hm'.**
- **Geef niet meteen je eigen mening.**

2. Stel korte vragen:

- **Hoe ging dat?**
- **En toen?**
- **Vertel eens...?**
- **Wat bedoel je?**

Voorbeeld om het luisteren te verduidelijken

Indien mogelijk zorg je als cursusleider ervoor dat je de volgende twee dialogen samen met één van de deelnemers kan voorlezen. Misschien kan de gastvrouw of een deelnemer hiervoor aangesproken worden. Het hoeft geen rollenspel te worden, het volstaat de twee dialogen levendig te demonstreren.

De eerste dialoog is een voorbeeld van goed luisteren, de tweede toont aan hoe een gesprek kan vastlopen als ouders hun gedachten en gevoelens te hard aan hun kind opdringen.

Dialoog 1

Farid: Mustafa heeft vorige week een brommer gestolen, de dief!
Mama: Zo?
Farid: Ja, ik weet het ook niet meer met die jongen.
Mama: zwijgt
Farid: Ja, stom he?? Zo verliest hij al zijn vrienden. Er zijn er wel een paar die het heel cool vinden.
Mama: Oh ja?
Farid: Ik voel niks voor dat clubje. Ik wil er niks mee te maken hebben.
Mama: Goh?
Farid: Er zitten wel meer jongens in dat clubje die rare dingen doen, maar ze zoeken het zelf maar uit.

Doordat de moeder geen advies gaf of oplossingen aanreikte en alleen maar luisterde, kreeg Farid de ruimte om z'n zegje te doen. Terwijl de moeder passief luisterde en ook kon zwijgen was ze wel aanwezig en hield het gesprek open.

Als de moeder haar eigen gedachten direct had verteld was dit gesprek vast heel anders verlopen:

Dialog 2

Farid: Mustafa heeft vorige week een brommer gestolen, de dief!
Mama: Zeg niet zulke woorden! Wie bedoel je nu? Die jongen die hier laatst was? Daar ga je nu toch zeker niet mee om?
Farid: Hij was best aardig, maar dit vind ik wel niet kunnen.
Mama: Niet kunnen! Hij is crimineel, bedoel je. Ik wil hem niet meer over de vloer hoor! Je zoekt maar andere vrienden!
Farid: Zeg mama, draaf niet zo door...
Mama: Ik draaf niet door! Ik maak me zorgen en ik heb het recht om in mijn eigen huis dat soort dieven niet te tolereren!

Hier wordt duidelijk wat er gebeurt wanneer ouders niet luisteren en wel hun eigen gedachten en gevoelens aan hun kind opdringen. Farid wou iets vertellen en moeder neemt het over. Het hele gesprek gaat de verkeerde kant op.

Ouders kunnen de richtlijnen aanpassen aan hun eigen situatie. Er zijn pubers die zich ongemakkelijk voelen als ouders hen aankijken en er speciaal voor gaan zitten. Ze praten makkelijker in een 'terloops gesprek', bv. in de keuken terwijl moeder kookt of onderweg naar de bushalte. Er zijn culturen waar het brutaal is als de jongere de ouder aankijkt. De cursusleider kan dit navragen, bijvoorbeeld:

- Wie mocht vroeger zijn vader of moeder niet aankijken?
- Waarom mocht dat niet en hoe heb je dit ervaren?
- Hoe denk je hier nu over?

Leg uit dat in de Westerse samenleving oogcontact belangrijk is. Het wordt als onverschillig of ongeïnteresseerd gezien als een kind de volwassene niet aankijkt. Op school verwachten leerkrachten dat kinderen hen aankijken als ze iets vertellen of bespreken.

1.00u Opvoedingsvaardigheid 2: Ruzie oplossen - overleggen (35 min.)

Luisteren naar pubers en praten met pubers zijn de belangrijkste vaardigheden bij het voorkomen van een conflict. Toch kunnen er conflicten of meningsverschillen ontstaan.
We gaan het nu hebben over het oplossen van ruzie of een conflict met je puber.

Geef eerst een korte inleiding in het thema conflicten:

Conflicten in de opvoeding zijn onvermijdelijk en hoeven ook niet slecht te zijn. Het is normaal dat ouders en pubers wel eens meningsverschillen hebben. Het is wel belangrijk om er op een constructieve manier mee om te gaan en tot oplossingen te komen. Conflicten en ruzies worden vaak door elkaar gebruikt. Ouders willen 'geen ruzie'. Misschien omdat ze er zelf slechte ervaringen mee hebben? Het kan zijn dat ze bang zijn dat het uitloopt op een scheldpartij, dat er met deuren wordt geslagen, of dat de

ruzie uit de hand loopt. Door emoties kunnen conflicten soms hoog oplopen en de relatie tussen ouder en puber kan onder druk komen. Ruzie is niet altijd een goede manier om conflicten en meningsverschillen op te lossen. Als ruzies niet uitgepraat kunnen worden, kan dit tot een verwijdering tussen kind en ouders leiden. Het is belangrijk dat een ruzie wordt bijgelegd. Als het lukt om een conflict goed op te lossen, leren alle betrokkenen ervan.

Met het ene kind heb je als ouder eerder ruzie dan het andere kind. Dit heeft vaak te maken met het temperament van zowel ouder als kind. Soms botsen ouder en puber zo, dat de kleinste dingen al aanleiding zijn tot onenigheid. Dan is het soms nodig om voor jezelf te bepalen of dat echt de moeite waard is. Je kan ook besluiten de confrontaties met je puber te beperken tot enkele zaken die echt belangrijk zijn en de rest te laten gaan. Bewaar vooral je gevoel voor humor als je een puber hebt, die het zo hard nodig heeft om zich tegen jou als ouder af te zetten. En... zoek naar andere manieren om met conflicten om te gaan.

Uitleg overlegmethode

Vertel de ouders dat je nu een manier wilt uitleggen om met conflicten om te gaan, de zogenaamde overlegmethode. Zeg dat je daarvoor het voorbeeld van een conflict nodig hebt. Vraag wie er een voorbeeld van een conflict kan noemen.

Probeer samen met de deelnemers een conflict te vinden dat niet al té ingewikkeld is. Nadat één van de ouders een voorbeeld van een conflict heeft genoemd en je het duidelijk omljnd hebt, sta je kort even stil bij het gevoel dat het conflict opriep bij de ouder. Meestal is het zo dat ouders zelf veel last hebben van dit soort botsingen met hun puber.

Laat bij je verdere uitleg nu de volgende dingen aan bod komen:

*Als ouders en kinderen een verschil van mening hebben, is het belangrijk dat ze **samen overleggen**. Dat is beter dan dat je als ouder direct zegt dat je iets niet goedvindt.*

*We gaan bespreken hoe we met onze kinderen kunnen overleggen. Dit doen we met de overlegmethode, ook wel de geen-verlies-methode genoemd. Deze methode wordt zo genoemd omdat ouder en puber bij deze manier van overleggen beiden voordeel hebben en **niemand verliest**. Het is belangrijk dat de ouder de puber serieus neemt, luistert en dat ze **gezamenlijk** een oplossing zoeken. Hiervoor is natuurlijk ook nodig dat de puber luistert naar de ouder. In deze methode worden richtlijnen gegeven hoe je samen een probleem kunt oplossen, zonder dat een van de twee het gevoel heeft verloren te hebben.*

Leg de stappen van de overlegmethode uit:

Overlegmethode:

- 1. het probleem duidelijk krijgen**
 - 2. samen met je puber oplossingen bedenken**
 - 3. samen een oplossing kiezen**
 - 4. de oplossing uitvoeren of een afspraak maken**
 - 5. samen terugkijken of het een goede oplossing was**
-

Pas de overlegmethode nu toe op het voorbeeld van een conflict dat uit de groep kwam. Overloop samen met de groep aan de hand van dit conflict de verschillende stappen van de overlegmethode:

1. Wat was hier eigenlijk het probleem?
2. Welke oplossingen zien jullie?
3. Voor welke oplossing zou je (samen met je puber) kiezen?
4. Welke afspraak zou je maken of hoe zou je de oplossing uitvoeren?
5. Wanneer en hoe zou je hier (samen met je puber) op terugkijken?

Overlegmethode oefenen¹

Ouders gaan nu in twee- of drietallen oefenen met enkele onderdelen van de overlegmethode. Hiervoor leg je de ouders een aantal situaties voor met een conflict tussen ouder en puber.

We gaan nu in kleine groepjes opsplitsen om aan de hand van een voorbeeld met de overlegmethode te oefenen. Elke groep krijgt een situatie voorgelegd. Eerst probeer je het probleem of conflict te benoemen. Dan bedenken jullie samen zo veel mogelijk oplossingen voor dit probleem. Uiteindelijk kiezen jullie voor één oplossing.

Situaties:

1. *De ouder wil graag naar een televisieserie kijken. De zoon van 15 verheugt zich op een spannende voetbalwedstrijd op tv. Er is maar één televisie in huis.*
2. *De puber heeft een leuke broek gezien van een merk dat erg in is op school. Hij kost 100 euro en de puber vraagt of hij/zij die broek mag kopen. De ouder vindt het onzin om zo veel voor een broek uit te geven.*
3. *De dochter van 14 jaar wil om twaalf uur thuiskomen van een feestje. De ouder vindt haar daarvoor nog veel te jong en zegt dat ze ten laatste om half elf thuis moet zijn. Dat vindt zij echt belachelijk want dan begint het pas echt leuk te worden.*

Deel de groep nu in enkele kleine groepen (telkens 2 of 3 deelnemers). Elk groepje krijgt één situatie. Naargelang het aantal deelnemers kan je ervoor kiezen elke situatie door twee verschillende groepen te laten bespreken. Dat maakt de terugkoppeling in de grote groep makkelijker en interessanter.

De groepen krijgen nu ongeveer 10 minuten tijd. Vraag de deelnemers om hun voorbeeld te bespreken aan de hand van volgende vragen:

- **Wat is het probleem?**
- **Welke oplossingen zijn er?**
- **Welke oplossing kiezen jullie?**

Nabespreking

Besprek deze oefening na aan de hand van volgende vragen:

- *Lukte het om het probleem te benoemen? Wat was precies het probleem?*
- *Konden jullie meerdere oplossingen bedenken? Welke heb je gekozen?*
- *Hoe was het om deze oefening te doen?*

¹ In plaats van de overlegmethode in te oefenen kan je ook met stellingen over conflicten werken (zie laatste pagina en bijlage 3). Kies ofwel het één of het ander. De tijd zal niet volstaan om beide te doen.

Om dit onderdeel af te ronden, kan je ouders nog het volgende vragen:
- *Wat vinden jullie van deze methodiek, zien jullie voor –en nadelen?*

1.35u

Opvoedingsvaardigheid 3: Grenzen stellen en straffen (20 min.)

Dit onderdeel gaat over lastige momenten in de opvoeding waarbij pubers de grens overschrijden. Het gesprek gaat over **regels voor straf**. Hoe kun je verstandig straffen?

Inleiding

Als je puber steeds de grens overschrijdt en zich bijvoorbeeld niet aan regels houdt, kan het soms nodig zijn om een straf of sanctie toe te passen. Soms is dat de enige manier om een puber duidelijk te maken dat hij of zij echt fout zit.

Wie heeft een voorbeeld van een straf die je kort geleden aan je puber hebt gegeven?

Laat een of meer ouders op deze vraag reageren en **kies een voorbeeld uit** waar je dieper op ingaat. Neem liever geen ingewikkeld of problematisch voorbeeld. Leg in dat geval uit dat het makkelijker is om eerst met een algemeen en herkenbaar voorbeeld te beginnen. Eventueel kun je aanbieden om op een later moment nog op het voorbeeld terug te komen.

Bij het bespreken van een voorbeeld kun je de volgende richtlijnen gebruiken:

- *Wat deed je puber?*
- *Waarom vond je dat niet goed? Wat was bijvoorbeeld de regel?*
- *Wat heb je gezegd?*
- *Welk straf heb je gegeven?*
- *Wat was het effect?*
- *Ben je tevreden over de straf?*

Stel informatieve vragen en spreek **geen oordeel** uit. Na het bespreken van het voorbeeld bedank je de ouder voor de goede informatie die hij of zij gegeven heeft. Vervolgens praat je verder over de richtlijnen voor straf.

(Als het niet lukt om de ouders voorbeelden in te laten brengen, geef er dan zelf één. Bijvoorbeeld:

Karim komt voor de zoveelste keer te laat thuis. Zijn moeder vindt dat vervelend want zij kan niet slapen en haalt de ergste dingen in haar hoofd. Zij wil dat hij zich aan de afspraken houdt. Op het moment dat Karim thuiskomt, laat ze duidelijk merken dat ze boos is maar gaat er verder niet op in. Morgen wil ze er met hem verder over praten. De volgende dag zegt moeder tegen Karim dat hij het eerstvolgende weekend niet mag uitgaan.)

Bespreek met de groep of zij zich herkennen in deze voorbeeldsituatie (ofwel die uit de groep ofwel het voorbeeld dat jij hebt voorgelezen). Vraag hoe zij zelf zouden reageren als het hun eigen puber was. Misschien zeggen ouders dat zij een bepaalde straf niet zouden kiezen omdat ze dan zeker ruzie met hun puber krijgen, of dat hun kind zich daar gewoon niks van aantrekt. Je kunt uitleggen dat ouders soms ook een onprettige maatregel moeten nemen als ze willen dat hun puber zich aan de regels houdt, ook al levert het een

gefrustreerde puber op. Het is belangrijk dat een afspraak over het tijdstip van thuiskomen ook **in overleg met de puber** is gemaakt. Anders is de kans groot dat een puber zich niet gebonden voelt aan zo'n eenzijdig gemaakte afspraak en zich ook zal verzetten tegen de straf.

Bespreking van regels voor straf

Zeg dat je nu samen wilt bekijken aan welke voorwaarden een straf best voldoet. Indien er voldoende tijd is, onderzoek je dit samen met de groep. Je kunt dan bv. onderstaande vragen stellen. Is de tijd krap, dan kan je ervoor kiezen de regels voor straf zelf uit te leggen.

- Wat wil je bereiken door een straf te geven? (antwoord: ouders willen dat hun straf effect heeft en dat hun kind er iets van leert voor volgende situaties)
- Hoe kan je ervoor zorgen dat het ook zo werkt? Hoe moet die straf best zijn? Zijn daar regels voor te bedenken?

Probeer samen met de groep tot de volgende regels te komen:

Regels voor straf:

- 1. Leg uit welk gedrag niet geaccepteerd wordt en waarom niet.**
 - 2. De puber mag de straf niet leuk vinden.**
 - 3. De straf moet te maken hebben met de overtreding.**
 - 4. De straf moet uitvoerbaar zijn.**
 - 5. De straf is van beperkte duur.**
 - 6. De straf is gericht op het gedrag en niet op de persoon.**
-

Als er voldoende tijd is kun je met de ouders nagaan of de straf in het eerder besproken voorbeeld voldoet aan een of meer regels. Bedenk eventueel met elkaar hoe de ouder in het voorbeeld anders had kunnen straffen: wat had de ouder kunnen zeggen of doen?

Sluit af met de opmerking dat **straffen** een **laatste redmiddel** is! Het werkt het beste als het **niet te vaak** wordt toegepast. Wie veel straf krijgt, raakt eraan gewend. Daarom is het beter om vooral de vaardigheden toe te passen die straf kunnen voorkomen. Belangrijk is ook dat moeder en vader het eens zijn over de straf en elkaar niet aanvallen. Door overleg met elkaar kunnen ouders tot overeenstemming komen over de beste aanpak.

1.55u

Herbekijken weegschaal (5 min.)

De gespreksleider komt nog eens kort even terug op de flap met de weegschaal en vraagt of er deelnemers zijn die een negatieve eigenschap willen verplaatsen of omgekeerd. Op die manier krijgt hij/zij een zicht op de mate waarin de mening van de ouders veranderd is.

Bedank de deelnemers voor hun inzet, betrokkenheid en openheid.

Vertel dat de ouders ook altijd mogen langsgaan in de Antwerpse **opvoedingswinkel** (in de Kerkstraat) om daar hun vragen over pubers én andere opvoedingsvragen te stellen. **Deel de folders van de opvoedingswinkel en de bijhorende vertalingen uit.**

Leg uit op welke momenten de deelnemers de winkel gewoon kunnen binnenspringen (maandag-, woensdag- en vrijdagmiddag van 13 tot 17u) en dat ze ook op andere momenten een afspraak kunnen maken. Daarnaast kan men ook altijd telefoneren of mailen. Als er afspraak gemaakt wordt voor een gesprek om dieper op een probleem in te gaan, kan er ook steeds een tolk bij betrokken worden.

*** Optie: Stellingen over conflicten**

Deze methodiek kan gebruikt worden in plaats van de oefening rond de overlegmethode. De tijd zal niet volstaan om beide te doen.

Je kunt beter de stellingen in plaats van de overlegmethode gebruiken als je bv. merkt dat je groep zeer passief aan het worden is en terug “wakker geschud” moet worden. Stellingen zijn een geschikt middel om mensen te doen reageren en discussie op gang te brengen.

De gespreksleider leest een aantal stellingen voor over conflicten met pubers (zie bijlage 3) waarbij ouders hun hand opsteken als ze het eens zijn met de stelling. Je kan ook voor iedereen groene en rode kaartjes voorzien. Is een ouder het met de stelling eens, steekt hij/zij een groene kaart op. Is men het er niet mee eens, houdt men de rode kaart omhoog.

Bij verschil van mening kun je steeds enkele ouders vragen om hun mening toe te lichten. Zo kan je discussie daarover stimuleren.